

**UCHWAŁA NR XII/101/2019
RADY MIASTA ŚWINOUJŚCIE**

z dnia 30 maja 2019 r.

w sprawie przyjęcia Założeń polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 – 2025

Na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 5c ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) i art.17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz.1508, 1693, 2192, 2245, 2354, 2529, z 2019 r. poz. 271, 730, 752) Rada Miasta Świnoujście uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Założenia polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 - 2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Świnoujście.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Elżbieta Jabłońska

Załącznik
do Uchwały Nr XII/101/2019
Rady Miasta Świnoujście
z dnia 30 maja 2019 r.

Założenia polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 -2025

Spis treści

I.	WSTĘP	4
II.	DIAGNOZA OSÓB STARSZYCH W ŚWINOUJŚCIU	5
II.1.	BADANIA SOCJOLOGICZNE	6
II. 2.	DANE DEMOGRAFICZNE	13
II.3.	DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH REALIZOWANE PRZEZ MIASTO ŚWINOUJŚCIE	18
II.3.1.	OBSZAR WSPARCIA SPOŁECZNEGO	18
II.3.2.	INNE DZIAŁANIA W OBSZARZE WSPARCIA SPOŁECZNEGO	24
II.3.3.	OBSZAR OCHRONY ZDROWIA I PROFILAKTYKI ZDROWIA	26
II.3.4.	OBSZAR AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	29
III.	ZAŁOŻENIA POLITYKI SENIORALNEJ	31
III.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	31
IV.	SYSTEM ZARZĄDZANIA ZAŁOŻENIAMI POLITYKI SENIORALNEJ	32

I. WSTĘP

Założenia polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 – 2025 zwane dalej „założeniami” to pierwszy tego typu dokument, który w sposób całościowy odnosi się do mieszkańców Świnoujścia po 65 roku życia, zwanych dalej „seniorami”.

Zgodnie z założeniami Polityki społecznej wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo - Uczestnictwo - Solidarność: „Polityka społeczna wobec osób starszych to celowe, długofalowe i systemowe oddziaływanie państwa oraz innych podmiotów publicznych i niepublicznych na kształtowanie warunków prawnych, ekonomicznych oraz społecznych w celu tworzenia osobom starszym korzystnej dla nich sytuacji życiowej, dostosowanej do zmieniających się wraz z wiekiem potrzeb społecznych, ekonomicznych oraz opieki i ochrony zdrowia w każdym okresie życia osoby w starszym wieku.(...)”.

Cele polityki społecznej wobec osób starszych powinny być realizowane systemowo i długofalowo poprzez tworzenie korzystnych warunków dla zachowania i poprawy zdrowia, sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej, aktywności, a także kontaktów społecznych (...).¹

Stąd też polityka senioralna Miasta Świnoujście winna stanowić skoordynowany system działań, realizowanych we współpracy ze środowiskiem lokalnym, której celem jest poprawa komfortu życia starszych mieszkańców miasta w zakresie samodzielnego i niezależnego życia. Realizacja celów i założeń zawartych w niniejszym dokumencie ma przyczynić się do poprawy warunków i jakości życia seniorów mieszkających na jego terenie, a przede wszystkim do zapewnienia im ważnej i stabilnej pozycji w strukturze lokalnej społeczności.

Niniejsze założenia zachowują spójność z opracowaniami strategicznymi na poziomie lokalnym. Głównym dokumentem strategicznym miasta w zakresie polityki społecznej jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Świnoujściu na lata 2017 - 2026 przyjęta uchwałą Nr XLV/341/2017 Rady Miasta Świnoujście z dnia 28 września 2017r.

Zapisy dokumentu są zgodne także z założeniami i kierunkami określonymi w aktualnie obowiązujących dokumentach:

- ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym,
- Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo - Solidarność,
- Strategia Rozwoju Miasta Świnoujście na lata 2014 – 2020.

¹Zob. Uchwała Nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r. w sprawie przyjęcia dokumentu *Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO - UCZESTNICTWO - SOLIDARNOŚĆ*, Monitor Polski z 2018 r. poz.1169.

II. DIAGNOZA OSÓB STARSZYCH W ŚWINOUJŚCIU

„Społeczeństwo polskie weszło w fazę starzenia się. Proces ten wynika przede wszystkim ze zmniejszania się płodności oraz płynącego z postępu medycyny mniejszego zagrożenia śmiercią, co powoduje zmniejszanie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczebności ludzi starych w całej populacji.

Biorąc pod uwagę trendy demograficzne niektórzy socjologowie i gerontologowie mówią o „siwiejącej” populacji. Peter Peterson [1999] nazywa ten proces „początkiem siwienia świata”. Przewiduje się, że w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat zestarzeją się populacje prawie wszystkich krajów rozwiniętych. Jednocześnie postępuje proces „starzenia się ludzi starych”, co oznacza, że liczba osób w wieku 75 lat i więcej rośnie szybciej niż liczba „młodszych ludzi starych”.

Taka zmiana rozkładu wiekowego w krajach rozwiniętych stanowi wyzwanie dla systemu zabezpieczenia społecznego, albowiem wzrost przeciętnej długości życia oznaczać będzie konieczność wypłacania emerytur przez dłuższy czas niż obecnie. Jednocześnie w miarę wzrostu populacji osób starszych rosło będzie zapotrzebowanie na pomoc społeczną i opiekę zdrowotną”.²

Przemiany demograficzne niosą ze sobą również zmiany w definicji starości. Prowadząc analizę demograficzną dotyczącą kwestii senioralnych, trudno jest wskazać w jednoznaczny sposób definicję „osoby starszej”. Trudności w ustaleniu jednoznacznego progu starości oraz stadiów tego okresu wynikają z indywidualnego tempa starzenia się, niejednolitego obrazu starości oraz różnic preferencyjnych w wyborze kryteriów starości. Najmniej sporne kryteria pojęcia starości to kryterium biologiczne odnoszące się do zmian funkcji fizjologicznych organizmu oraz kryterium socjoekonomiczne, wynikające z podporządkowania przestrzeni życiowej człowieka czynnikom socjologicznym, instytucjonalnym oraz ekonomicznym³. W literaturze przedmiotu widnieje wiele definicji pojęcia starość. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznaje, że początkiem starości jest 60 rok życia i wyróżnia trzy etapy:

- od 60 do 74 roku życia - wiek podeszły - tzw. wczesna starość;
- od 75 do 89 roku życia - wiek starczy - tzw. późna starość;
- od 90 roku życia i powyżej - wiek sędziwy - tzw. długowieczność⁴.

² Zob.A. Pierchalska, P. Klag, *Społeczne role osób starszych*, w: W. Bokajło, A. Pacześniak A. (red.), *Równość w Unii Europejskiej. Teoria i praktyka* Wrocławskie Wydawnictwo Naukowe Atla 2, Wrocław 2008.

³ M. Straś-Romanowska, *Późna dorosłość. Wiek starzenia się*, w: B. Harwas-Napierała B., J. Trempała (red.), *Psychologia rozwoju człowieka*. Tom 2. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001, s. 263–292

⁴ M. Cybulski, E. Krajewska – Kułak, N. Waszkiewicz, K. Kędziora – Kornatowska (red.), *Psychogeriatrya*. PZWL. Warszawa 2017, s. 300.

Zgodnie ze standardami EUROSTAT⁵ oraz OECD⁶ przyjęto, że osobami starszymi są osoby w wieku 65 i więcej lat. Dane o tej grupie zostały zestawione z analogicznymi danymi obejmującymi populację osób mających ukończone przynajmniej 16 lat.

W publikacjach GUS w pojęciach stosowanych w statystyce publicznej przy określaniu współczynnika starości demograficznej oraz osób starszych również przyjmuje się, jako punkt odniesienia ludność w wieku 65 lat i więcej (lub 60 lat i więcej). Starzenie się ludności oznacza - zgodnie ze stosowaną w demografii definicją – zwiększanie odsetka osób starszych przy jednoczesnym zmniejszaniu odsetka dzieci. Z tego rodzaju terminologią można spotkać się w publikacji pt.: „Jakość życia osób starszych w Polsce” na podstawie wyników badania spójności społecznej 2015 wydanej przez Główny Urząd Statystyczny Departament Badań Społecznych i Warunków Życia.

Mając powyższe na uwadze w opracowanych Założeniach polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 – 2025 zakłada się stworzenie lokalnego systemu wsparcia dla osób starszych w wieku powyżej 65 roku życia.

II.1. BADANIA SOCJOLOGICZNE

Z informacji zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Świnoujściu na lata 2017 - 2026 przyjętej uchwałą Nr XLV/341/2017 Rady Miasta Świnoujście z dnia 28 września 2017r. wynika, iż w 2015 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Świnoujścia wyniósł 23,14% (wg danych GUS).

Ze względu na utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, prognozować można, że udział ten w kolejnych latach będzie się sukcesywnie zwiększał. Starzenie się społeczeństwa staje się faktem także w naszym mieście. W zawiązku z tym, konieczne jest zaplanowanie działań w odpowiedzi na pojawiające się wyzwania w zakresie zapewnienia opieki dla osób starszych, aktywizacji seniorów, podnoszenia ich komfortu życia oraz poczucia bezpieczeństwa.

W celu stworzenia adekwatnej oferty pomocowej niezbędnym było poznanie szerokiego spektrum potrzeb seniorów. Dane, które posiadał Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Świnoujściu i Urząd Miasta Świnoujście obrazowały jedynie potrzeby osób już objętych systemem wsparcia polityki społecznej. Koniecznym stało się zatem przeprowadzenie szerokich badań socjologicznych dotyczących sytuacji seniorów i ich rodzin zamieszkujących w Świnoujściu.

Badaniem objęto nie tylko osoby starsze, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015r. o osobach starszych (Dz. U. z 2015r, poz. 1705) – to jest te, które ukończyły 60 rok życia ale również młodsze. Uznano, że postawę aktywnego i zdrowego starzenia się należy promować już u osób aktywnych zawodowo, dlatego też w przypadku prac nad Strategią przyjęto, iż będą to osoby w wieku 50+. Odpowiednio wczesne poznanie sposobu funkcjonowania lokalnej społeczności w wieku przedsenioralnym pozwoli miastu określić kierunki działań, które zapewnią podniesienie jakości życia osób starszych.

⁵ Zob. Urząd Statystyczny Unii Europejskiej z siedzibą w Luksemburgu. Na poziomie Unii Europejskiej Eurostat zapewnia tworzenie statystyki europejskiej zgodnie z ustalonymi przepisami i zasadami statystycznymi

⁶ Zob. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) prowadzi prace badawcze oraz koncepcyjne skupiające się na najważniejszych zagadnieniach społecznych oraz gospodarczych. Do istotnych aspektów funkcjonowania OECD należy działalność publikacyjna, a jej publikacje należą do najbardziej oczekiwanych raportów na temat perspektyw gospodarki światowej oraz sytuacji ekonomicznej poszczególnych krajów.

Przyjęto, iż działania profilaktyczne w tym zakresie przełożą się w przyszłości na poprawę komfortu życia osób objętych działaniami. Prowadzenie aktywnego i zdrowego trybu życia może złagodzić uciążliwości procesu starzenia się. Zastosowany podział na grupy wiekowe pozwolił określić różne potrzeby poszczególnych grup i zaplanować działania skierowane do odpowiednich adresatów. Badanie to pozwoliło na poznanie: rozkładu dnia badanych i sposobów spędzania przez nich czasu wolnego, potrzeb seniorów w zakresie aktywności społecznej, powodów ograniczenia aktywności społecznej seniorów i sposobów ich ułatwienia, stanu zdrowia seniorów i możliwości korzystania z dostępnej w mieście infrastruktury.

Badanie było dwuetapowe. Najpierw przeprowadzono badanie jakościowe na grupie 12 seniorów podzielonych na tzw. optymistów i pesymistów. Następnie, na podstawie wykonanych z nimi wywiadów fokusowych opracowano narzędzia do badań ilościowych – bezpośrednich badań ankietowych. Badaniami ankietowymi (PAPI) objęto aż tysiąc osób zamieszkałych w Świnoujściu. Z analizy danych zawartych w badaniu wynikają następujące podstawowe wnioski:

- Główne źródło utrzymania seniorów ze Świnoujścia to emerytura lub renta (72,9%), a wśród aktywnych zawodowo przeważa stała umowa o pracę (15%). Zdecydowana większość mieszkańców Świnoujścia w wieku 50+ mieszka we własnym mieszkaniu lub domu (90,4%), dwie trzecie mieszka z partnerem/partnerką, żoną/mężem (63,7%), ponad jedna piąta mieszka samotnie (22,2%), a co ósmy badany z dziećmi (11,9%). Seniorom nie jest łatwo pod względem sytuacji finansowej. Wprawdzie tylko 3,4% badanych deklaruje, że pieniędzy nie wystarcza nawet na najtańsze jedzenie, ani na najtańsze ubrania, ale pozostali żyją oszczędnie, aby móc zakupić jedzenie, ubrania czy inne produkty. Tylko 8,6% respondentów deklaruje, że nie musi oszczędzać, a pieniędzy wystarcza na wszystko, na co mają ochotę. Ponadto 84,8% seniorów ze Świnoujścia ma dzieci, z czego ponad połowa pozostaje w zasięgu miasta lub mieszka z respondentem. Dodatkowo seniorzy nie zamykają się na najbliższe sąsiedztwo – deklarują dużą znajomość ludzi mieszkających w najbliższym otoczeniu, a tylko 3,8% seniorów twierdzi, że nie zna żadnego sąsiada.
- Świnoujście według ponad połowy mieszkańców (56,6%) jest przyjazne osobom starszym. Główne powody, dla których seniorom żyje się dobrze w mieście to: przyroda – świeże powietrze, bogata roślinność, a także nadmorski charakter miasta. To dwa powody, które otrzymały najwyższy wskaźnik odpowiedzi. Wydawać by się mogło, że Świnoujście, tak jak każde inne nadmorskie miasto mogłoby zostać ocenione jako przyjazne seniorom. Jednak Świnoujście zostało docenione także za inne aspekty, które nie będą kojarzone z innymi nadmorskimi miastami. Na uwagę zasługują takie powody jak: wsparcie seniorów poprzez organizację wydarzeń i imprez dla seniorów lub rozwinięcie usług opiekuńczych (36,2% wskazań); dogodna wielkość miasta – wszędzie można dojść na piechotę (36% wskazań); brak barier architektonicznych i urbanistycznych (26,7%), a także dostosowana infrastruktura – ścieżki rowerowe, miejsca parkingowe itp. (26,7% wskazań). Wyniki zarówno badań jakościowych, jak i ilościowych są pod tym względem spójne i uzupełniają się.
- Według 30,1% seniorów Świnoujście nie jest przyjazne osobom starszym. Wśród głównych argumentów pojawiają się te, które zostały wygenerowane w trakcie badań FGI (zogniskowany wywiad grupowy/grupa fokusowa), jak i dodatkowe minusy. Przede wszystkim utrudnieniem są wysokie koszty utrzymania (45,5% wskazań), a także zbyt duża liczba turystów w sezonie (35,5% wskazań). Dodatkowo osoby, które stwierdziły, że Świnoujście nie jest przyjazne osobom starszym wskazały na występujące w mieście bariery architektoniczne i urbanistyczne (26,6% wskazań), a także na źle rozwiniętą komunikację w mieście (25,2% wskazań).
- Główne zarzuty dotyczące Świnoujścia generowane w trakcie badań jakościowych dotyczyły przede wszystkim służby zdrowia. Potwierdzają to wyniki badań ilościowych, kiedy seniorzy wskazali właśnie na służbę zdrowia jako priorytetowy obszar wymagający naprawy.
- Świnoujście jest oceniane przez mieszkających tu seniorów jako miasto bezpieczne. Najbezpieczniej badani czują się w swoim mieszkaniu/w domu (średnia 4,59 na 5-stopniowej skali). Bezpiecznie także seniorzy czują się w swoim najbliższym sąsiedztwie (M=4,35), a następnie w centrum miasta (M=4,18), na przystankach komunikacji miejskiej (M=4,16), a na końcu na plaży ze średnią (M=4,15). Nie należy jednak interpretować trzech ostatnich wskazań jako miejsca, w których seniorzy czują się niebezpiecznie – w przypadku każdego

z tych miejsc opinia oscyluje wokół szkolnej oceny „dobry”. Nie oznacza to, że mieszkańcy Świnoujścia nie spotykają się z sytuacjami, które mają znamiona przemocy fizycznej, psychicznej, czy finansowej. Okazuje się, że mieszkańcy Świnoujścia, najczęściej odbierają telefony z zaproszeniami na prezentacje jakiegoś produktu z propozycją sprzedaży (46,4% wskazań). Takie sytuacje zdarzają się częściej mężczyznom niż kobietom. Kolejne wydarzenia, które zdecydowanie rzadziej miały miejsce, to złe, lekceważące potraktowanie przez młodzież (7,5%), przemoc psychiczna (5,8%) oraz próba oszustwa na tzw. „wnuczka” (4,8%).

- Świnoujście według mieszkańców jest przyjaznym miastem, w którym czują się bezpiecznie, jednakże rozważania o zbliżającej się starości nie napawają ich optymizmem – najczęstsza odpowiedź dotyczyła skojarzenia starości z czasem pogarszania się stanu zdrowia – 24,1% wskazań. 14,6% badanych odpowiedziało, że starość jest dla nich okresem zadumy, refleksji oraz czasem pogarszającej się sytuacji finansowej. W kontekście powstałego postrzegania starości – Świnoujście powinno wychodzić naprzeciw potrzebom zdrowotnym, a także potrzebom finansowym osób powyżej 50 roku życia. Potwierdzają to sami seniorzy, którzy wśród priorytetów, jakimi miasto powinno się zająć oprócz poprawy funkcjonowania służby zdrowia, wskazują także na pomoc finansową potrzebującym oraz pomoc społeczną.
- W swoim wolnym czasie seniorzy ze Świnoujścia wykorzystują nadmorski charakter miasta – prawie połowa badanych spędza swój wolny czas spacerując po plaży lub w jej okolicach (46,7% badanych). Mniejszy odsetek badanych (38,3%) w wolnym czasie ogląda TV – zdecydowanie częściej robią to mężczyźni niż kobiety. Badani lubią także swój czas wolny spędzać na świeżym powietrzu, nie robiąc nic konkretnego, po prostu odpoczywając (32%) i na tę odpowiedź częściej wskazują kobiety niż mężczyźni. Ponad jedna czwarta mieszkańców Świnoujścia w wolnym czasie zajmuje się działką (26,5%) i częściej są to kobiety, a także spotyka się ze znajomymi, rodziną (25%). Poza tym ponad jedna piąta w wolnym czasie spaceruje w innych rejonach niż plaża (22,5%). Na tej podstawie można stwierdzić, że to właśnie spacerowanie jest najczęstszą czynnością w czasie wolnym – suma odpowiedzi dla spaceru po plaży i jej okolicach oraz spaceru w innych rejonach Świnoujścia to 69,2%.
- Długą listę różnych zajęć, jaką podejmują seniorzy ze Świnoujścia podzielono na trzy grupy:
 1. Spędzanie czasu wolnego na aktywności fizycznej,
 2. Spędzanie wolnego czasu na aktywności społeczno-kulturowej,
 3. Spędzanie wolnego czasu biernie fizycznie – według różnych zainteresowań.

1. W grupie spędzającej swój wolny czas aktywnie fizycznie dominują spacer po plaży i wskazują na nie najczęściej 60 – 64-latkowie. Na spacerowanie w innych rejonach miasta niż plaża wskazuje największy odsetek 55 – 59-latków. Najmłodsi seniorzy pomiędzy 50 a 54 rokiem życia najczęściej w czasie wolnym uprawiają jakąś aktywność fizyczną (badania jakościowe pokazały, że bardzo popularną aktywnością sportową wśród seniorów jest jazda rowerem, a także nordic walking), a także wyjeżdżają poza miasto.

Dodatkowo w trakcie badań jakościowych uczestnicy FGI zadeklarowali, że miasto daje dużo możliwości na angażowanie się w sportowe inicjatywy społeczne. Organizowane są liczne wydarzenia biegowe, rowerowe, które są bardzo atrakcyjne. Część badanych nie bierze udziału w tego typu aktywnościach przez problemy zdrowotne, brak motywacji czy chęci. Próba dotarcia do osób, które nie chcą angażować się w tego typu przedsięwzięcia będzie niezwykle ciężka. Dobrym pomysłem dla aktywnych seniorów, aby zwiększyć zainteresowanie różnymi wydarzeniami sportowymi jest połączenie takich inicjatyw z nagrodami np. w formie voucherów na wejścia do klubu fitness czy na basen.

Obiekty sportowe nie przysparzają seniorom problemów z poruszaniem się, brak w nich barier architektonicznych i tym samym ocena pod tym względem była najwyższa ($M=4,51$). Ocena „dobry plus” również dotyczyła dostępności do terenów oraz obiektów rekreacyjnych – badani potrafili zlokalizować kilka w pobliżu ich miejsca zamieszkania (kolejno dla terenów $M=4,45$, a dla obiektów $M=4,42$). Ocena na poziomie „dobry plus” dotyczyła także atrakcyjności terenów rekreacyjnych Świnoujścia. Najgorzej wypadła ocena kosztów: $M=4,06$. Podsumowując powyższe mieszkańcy Świnoujścia ocenili ofertę sportową miasta na „dobry” i „dobry plus”.

2. W grupie spędzającej swój wolny czas na aktywności społeczno-kulturowej dominują spotkania ze znajomymi, rodziną, na które najczęściej wskazują 60 – 64-latkowie, najrzadziej zaś najstarsi badani. Chodzenie do klubów, kawiarni jest najpopularniejsze wśród najmłodszych badanych seniorów. Osoby wychodzące do kina, do instytucji kultury, czy udzielające się społecznie to najczęściej 55 – 59-latkowie. Dane

dotyczące strictly oferty kulturalnej miasta pokazują, że największy odsetek badanych korzysta z oferty organizowanej w muszli koncertowej, na drugim miejscu pod względem popularności znalazły się biblioteki, a na trzecim Dom Kultury. Obiektami najliczniej odwiedzanymi, z oferty których mieszkańcy korzystają najczęściej to kolejno: biblioteka, kino i muszla koncertowa

Oferta kulturalna Świnoujścia została oceniona dobrze – średnie oscylują wokół oceny „dobry”, „dobry plus”. Okazuje się, że obiekty kulturalne nie przysparzają seniorom problemów z poruszaniem się, brak w nich barier architektonicznych i tym samym ocena pod tym względem była najwyższa ($M=4,48$). Ocena „dobry plus” również dotyczyła oferty kulturalnej – badani są zdania, że w Świnoujściu jest wystarczająco dużo wydarzeń kulturalnych ($M=4,30$), a także stwierdzili, że wydarzenia kulturalne są dla nich łatwo dostępne – w pobliżu miejsca zamieszkania ($M=4,22$). Dobrze również oceniono dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb osób starszych ($M=4,12$), zróżnicowanie oferty kulturalnej ($M=4,19$) oraz informację o wydarzeniach kulturalnych, która jest według badanych dostępna i czytelna ($4,11$). Najgorzej wypadła ocena kosztów (tak jak w przypadku oceny oferty sportowej) – $M=3,97$. Zarówno w cenie oferty kulturalnej, jak i sportowej, to dla kobiet koszty korzystania z tej oferty są bardziej akceptowalne niż dla mężczyzn.

3. Wśród zajęć biernych fizycznie, które są zależne od zainteresowań respondentów, znalazło się oglądanie TV, które jest najpopularniejsze wśród najstarszych seniorów. Osoby pomiędzy 50 a 59 rokiem życia najczęściej grają w gry, spędzają czas w galerii handlowej, a także przeglądają Internet. Z badań jakościowych wynika, że część seniorów korzysta z Internetu wykonując konkretne czynności ułatwiające życie – nie trzeba dzięki temu wychodzić z domu. Wśród tych czynności znalazło się: korzystanie z bankowości elektronicznej, poszukiwanie wycieczki, opieki medycznej, trasy, rozkładu jazdy etc. Są również tacy, którzy z Internetu korzystają bez szczególnego celu – po prostu Internet jest dla nich formą spędzania czasu wolnego. W grupie tej znalazły się również osoby, które swój wolny czas spędzają na świeżym powietrzu – odpoczywając.

- Świnoujście według 60,3% seniorów umożliwia angażowanie się w różne formy aktywności społecznej. Według tej grupy, jeśli ktoś chciałby zaangażować się społecznie to znajdzie coś dla siebie. Wśród form aktywności społecznej najczęściej seniorzy ze Świnoujścia angażują się w akcje ogólnopolskie takie jak Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Pajacyk – 33,7% wskazań. W tego typu akcje zdecydowanie częściej angażują się kobiety – 36,8% w porównaniu do 29,3% wskazań mężczyzn. Kolejne w rankingu form aktywności społecznej znalazły się spotkania organizowane w klubach, kawiarniach (23,7%), a także w takich miejscach jak biblioteki publiczne czy domy kultury (21%). Ponad jedna piąta badanych bierze udział w przedstawieniach organizowanych w bibliotekach publicznych czy domach kultury. Mniej popularne formy aktywności społecznej to np. prace organizowane przez wspólnotę sąsiedzką (15,1%), prace organizowane przez parafię (13,9%) czy udział w kołach zainteresowań (10,8%). Stawkę aktywności społecznej kończy działalność polityczna, inicjatywy samorządu lokalnego oraz inicjatywy lokalnych organizacji pozarządowych.
- Kobiety częściej od mężczyzn angażują się w różnego typu aktywność społeczną. Wyjątkiem jest działalność charytatywna w społeczności lokalnej, działalność polityczna i uczęszczanie do Uniwersytetu III Wieku. Podział aktywności społecznej ze względu na wiek pokazał, że w największym stopniu we wszelkiego rodzaju działalność angażuje się grupa młodszych seniorów. Najstarsi badani częściej od pozostałych grup angażują się w prace organizowane przez parafię, biorą udział w różnego typu kołach zainteresowań, podejmują się działalności charytatywnej dla społeczności lokalnej czy uczęszczają na zajęcia Uniwersytetu III Wieku.
- Kolejnym, bardzo istotnym miejscem na mapie Świnoujścia, które może się przyczynić do zaktywizowania seniorów są Dni Dobrej Pobyty. Instytucje te pełnią nie tylko rolę strictly opiekuńczą. Są to również miejsca spotkań osób starszych, często samotnych, które mogą we wspólnym gronie uczestniczyć w różnego typu zajęciach terapeutycznych, rehabilitacyjnych, gimnastycznych, czy zajęciach związanych z różnymi zainteresowaniami. Okazuje się, że Dni Dobrej Pobyty są znane jednej piątej seniorów ze Świnoujścia. Największą wiedzę o nich mają osoby pomiędzy 60 a 64 rokiem życia, najmniejszą zaś najstarsi badani w wieku 70 lat i starsi – biorąc pod uwagę, że są to instytucje skierowane również do najstarszych mieszkańców Świnoujścia, warto komunikować o ich istnieniu, a także korzyściach jakie niosą. Spośród osób, które zadeklarowały, że słyszały o Dniach Dobrej Pobyty, co dziewiąty badany korzystał z ich oferty. Wśród tej grupy największy odsetek to osoby pomiędzy 65 a 69 rokiem życia – 16,7%. Dodatkowo w grupie

użytkowników tych instytucji znajdują się głównie emeryci i renciści, których sytuacja materialna według subiektywnych deklaracji pozwala na zakup najtańszych ubrań i jedzenia. Osoby, które korzystały z oferty Dziennych Domów Pobytu oceniły te instytucję bardzo pozytywnie. Najgorzej wypadła ocena dostosowania budynków do potrzeb osób starszych.

- Aktywność społeczna to również angażowanie się w relacje społeczne, pomoc innym osobom. Ponad jedna trzecia badanych deklaruje, że udziela innym osobom pomocy – w jakiegokolwiek formie: emocjonalnej, finansowej, rzeczowej czy w postaci porad lub usług. Najczęściej tego typu pomoc oferują osoby pomiędzy 50 a 54 rokiem życia (50,5%), najrzadziej zaś starsi respondenci: 65 – 69-latkowie (27%). Najczęstszą formą udzielanej pomocy jest darowanie pieniędzy – na taką odpowiedź wskazało 53,8% respondentów. Najczęściej pieniądze ofiaruje się osobom nieznanym – badani pomagają potrzebującym. Na drugim miejscu znalazło się darowanie przedmiotów gospodarstwa domowego, odzieży, obuwia – 28,7% wskazań, które najczęściej dotyczy osób z otoczenia badanych np. biedniejszych sąsiadów lub osób zupełnie nieznanymi respondentom. Ponad jedna piąta badanych opiekuje się inną osobą, a prawie jedna piąta udziela wsparcia emocjonalnego, porad. Jakąkolwiek pomoc innym osobom oferują przede wszystkim najmłodszy seniorzy ze Świnoujścia. Wyjątek stanowi najstarsza grupa, która w największym odsetku spośród innych grup zadeklarowała, że opiekuje się inną osobą – najczęściej wnukami. Innymi osobami opiekują się najczęściej respondenci do 59 roku życia, a własnymi rodzicami badani pomiędzy 60 a 64 rokiem życia.
- Okazuje się, że jedna trzecia respondentów, którzy deklarują opiekę nad innymi osobami odczuwa z tego tytułu utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu, które np. wiążą się z brakiem możliwości podjęcia pracy, czy brakiem czasu na własne zainteresowania itp. W głównej mierze odpowiedzi te dotyczą opieki nad rodzicem, a deklaracja o utrudnieniach w codziennym funkcjonowaniu jest największa w najstarszej grupie wiekowej.
- Około jedna trzecia seniorów ze Świnoujścia deklaruje, że udziela komukolwiek pomocy (33,9%). Dodatkowo to właśnie osoby, które udzielają komukolwiek pomocy, częściej również deklarują, że otrzymują jakiegokolwiek wsparcie. Pomoc otrzymuje zdecydowanie większy odsetek kobiet niż mężczyzn – 39,2% : 26,3%. Okazuje się także, że częściej pomoc otrzymują respondenci, którzy utrzymują się z zasiłku z pomocy społecznej, emerytury/renty lub deklarują brak dochodów.
- Najczęstszą formą pomocy, którą otrzymują respondenci jest wsparcie przy pracach domowych, takich jak gotowanie, sprzątanie, prasowanie itp. (47,5%), na które zdecydowanie częściej wskazują kobiety niż mężczyźni. Na drugim miejscu znalazła się pomoc przy robieniu zakupów czy załatwieniu spraw urzędowych. Kolejna forma pomocy, która dotyczy zdecydowanie częściej mężczyzn, to darowanie pieniędzy – 50,9% w stosunku do 28,6% wskazań kobiet. Prawie jedna czwarta badanych korzysta także ze wsparcia innych osób w formie porad, wsparcia emocjonalnego (23%).
- Ponad połowa respondentów deklaruje, że osoby, które najczęściej udzielają im pomocy, to dzieci. Najczęściej z pomocy dzieci korzystają seniorzy pomiędzy 60 a 64 rokiem życia (61%), najrzadziej zaś z pomocy dzieci korzystają 65 – 69-latkowie (48,1%). Ci respondenci natomiast najczęściej korzystają z pomocy wnucząt. Najczęściej również spośród innych grup wiekowych korzystają z pomocy przyjaciela, znajomego, osoby z otoczenia np. sąsiada.
- Wśród celów badawczych było również określenie ograniczeń w korzystaniu z różnych sfer aktywności społecznej, a także sposobów ich ułatwienia. Pod względem korzystania z oferty kulturalnej miasta, prawie jedna czwarta badanych (24,1%) stwierdziła, że nie interesują ich tego typu przedsięwzięcia lub nie mają na nie czasu. W tym przypadku trudno będzie dokonać zmian w ofercie kulturalnej, tak, aby nakłonić niechętnych i zapracowanych mieszkańców Świnoujścia. To co można byłoby poprawić to zmniejszenie kosztów oferty kulturalnej, na co wskazała ponad jedna piąta badanych (21,4%), a także zwiększenie wiedzy o konkretnych wydarzeniach (21%) – szersza dystrybucja informacji.
- Wśród osób, które zadeklarowały, że obecna oferta nie do końca odpowiada ich zainteresowaniom (4,9%) oczekiwania oscylowały wokół opery, operetki – 28,6% oraz wokół dancingu dla seniorów – 16,3%. Badani także widzieliby w Świnoujściu teatr – ze znanymi aktorami, ciekawymi sztukami, ale również turnieje szachowe, czy koncerty muzyki z lat 80 lub zespołów folklorystycznych – po 6,1% wskazań.
- 4,6% badanych wskazało również, że dojazd na różnego typu wydarzenia powinien być bardziej dogodny. Okazuje się, że najbardziej badanym przeszkadzają niedogodne godziny połączeń środków komunikacji

miejskiej – 54,3% wskazań. Takie zastrzeżenia płynęły przede wszystkim od mieszkańców Osiedla Matejki oraz Osiedla Zachodniego. To co mogłoby się przyczynić do zwiększenia zainteresowaniem wydarzeniami kulturalnymi, to również większa liczba parkingów w pobliżu instytucji kulturalnych – 28,3%. Prawie jedna czwarta badanych (23,9%), wskazała także, że nie ma połączeń środków komunikacji miejskiej. Takie argumenty płynęły od mieszkańców Platanu.

- Wydaje się, że mężczyźni są mniej zainteresowani różnymi wydarzeniami kulturalnymi niż kobiety – częściej wskazują na odpowiedź „nic – nie interesują mnie/nie mam czasu na tego typu wydarzenia”. To co musiałoby się zmienić, aby kobiety częściej chciały korzystać z wydarzeń kulturalnych to dostosowanie oferty do zainteresowań mieszkanki Świnoujścia, lepszy dojazd na poszczególne wydarzenia oraz lepsza promocja wydarzeń. Mężczyźni natomiast wskazują nieco częściej niż kobiety, że braliby udział częściej w różnego typu wydarzeniach, jeśli te odbywałyby się bliżej ich mieszkania oraz kiedy koszty uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych byłyby niższe.
- Wydaje się, że ceną optymalną byłby koszt pomiędzy 10 a 20 zł – na taką kwotę wskazał większy odsetek kobiet. Mężczyźni jednak, mimo tego, że częściej od kobiet narzekają na zbyt wysokie kwoty uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, finalnie są w stanie zapłacić za nie nieco więcej niż kobiety. Preferowane ceny biletów różnią się w poszczególnych przedziałach wiekowych – osoby pomiędzy 50 a 59 rokiem życia są w stanie przeznaczyć na jednorazowy bilet wstępu od 20 do 30 zł. Osoby starsze – od 60 lat wzwyż preferowałyby cenę od 10 do 20 zł. Seniorzy ze Świnoujścia w wieku 70 lat i starsi w największym odsetku stwierdzili, że bilet wstępu na wydarzenia powinien być darmowy.
- Biorąc pod uwagę ograniczenia w korzystaniu z oferty sportowej, na pierwszym miejscu pod względem częstości, tak jak w przypadku oferty kulturalnej, znalazł się brak zainteresowania tego typu wydarzeniami (27,9%). Jedna piąta wskazuje na zbyt wysokie koszty uczestnictwa w wydarzeniach sportowych lub użytkowania różnych obiektów sportowych (19%). 15,1% seniorów uważa, że gdyby promocja różnego typu wydarzeń była bardziej rozpowszechniona częściej braliby udział w tego typu przedsięwzięciach. Tak jak w przypadku oferty kulturalnej głównymi ograniczeniami są koszty i słaba promocja.
- Kolejne bariery, które zidentyfikowano, dotyczyły aktywności społecznej – związanej z przynależnością do różnych grup towarzyskich, kół zainteresowań, Uniwersytetu III Wieku, związanej z działalnością charytatywną, z działalnością w środowisku lokalnym – sąsiedzkiem itp. Ponad jedna czwarta respondentów za główny powód braku angażowania się w różne formy aktywności społecznej podaje brak wiedzy o różnych działaniach dostępnych na terenie Świnoujścia (26,1%) – warto zatem przyłożyć większą wagę do promowania przedsięwzięć związanych z aktywnością społeczną. Tego typu wniosek dotyczy wszystkich rodzajów aktywności. Ponad jedna piąta seniorów twierdziła także, że to, w co do tej pory się angażuje w zupełności wypełnia im czas, jaki chcieliby poświęcić na tego typu aktywność (20,7%) – ci badani głównie wskazywali na udział w spotkaniach organizowanych w klubach, kawiarniach, lub w instytucji kultury, a także udział w przedstawieniach w bibliotekach publicznych czy w Domu Kultury. Ponadto 20,2% respondentów mówi wprost, że nie interesuje ich zaangażowanie w inne formy aktywności – ci badani głównie angażują się w akcje ogólnopolskie np. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Można zakładać, że są to osoby, które raz w roku ofiarują jakąś kwotę pieniężną, natomiast sami nie wychodzą z inicjatywą, aby angażować się w jakieś inne formy aktywności – ta grupa osób będzie bardzo trudna w zaktywizowaniu.
- Mężczyźni w większym odsetku od kobiet deklarują, że nie interesują się podjęciem aktywności społecznej oraz twierdzą, że nie mają na tego typu aktywności czasu – można na tej podstawie twierdzić, że łatwiej będzie zaktywizować seniorki ze Świnoujścia niż seniorów. Tym bardziej, że to właśnie kobiety częściej od mężczyzn wskazują, że nie wiedziały o różnego typu aktywnościach organizowanych na terenie Świnoujścia. Dodatkowo to kobiety częściej angażują się w różne formy aktywności społecznej.
- Najmłodsi seniorzy najczęściej argumentują brak angażowania się w różne formy aktywności społecznej przez brak czasu – badani albo pracują zawodowo, albo pochłaniają ich inne formy spędzania czasu wolnego. Badani powyżej 65 roku życia najczęściej spośród innych badanych twierdzą, że nie interesuje ich podejmowanie się różnego typu aktywności. Wolą spędzić czas inaczej, np. w gronie najbliższych osób albo odpoczywając samotnie np. przed telewizorem, z książką. Dodatkowo ci badani narzekają na zły stan zdrowia, który uniemożliwia im angażowanie się w różne formy aktywności społecznej. Mimo tych argumentów warto trafiać

z przekazem do tych najstarszych mieszkańców Świnoujścia, gdyż to właśnie osoby pomiędzy 65 a 69 rokiem życia najczęściej argumentowali brak angażowania się w formy aktywności społecznej ze względu na brak wiedzy – nie wiedzieli o niektórych przedsięwzięciach.

- Wśród diagnozowanych ograniczeń w dostępie do różnych form aktywności społecznej, zapytano także respondentów dlaczego nie korzystają z oferty Dziennego Domu Pobytu. Biorąc pod uwagę, że tylko jedna piąta seniorów ze Świnoujścia słyszała w ogóle o istnieniu takiej instytucji należy poprawić promocję w tym zakresie. Biorąc pod uwagę różnego typu zajęcia organizowane w ramach Dziennego Domu Pobytu, być może warto promować go jako miejsce spotkań, różnych ciekawych zajęć, tak aby nie kojarzyło się negatywnie – ze starością, byciem zależnym od kogoś (w sensie opieki) etc. Ta sama sytuacja dotyczy związku emerytów i rencistów i wszelkich innych organizacji dedykowanych seniorom – w tym przypadku komunikacja powinna opierać się na pokazaniu pozytywnych aspektów uczestnictwa. Taki sposób komunikacji jest istotny ze względu na główne wskazania badanych, którzy o Domu słyszeli, ale z niego nie korzystali. Najczęstszym powodem absencji jest brak potrzeby takiej opieki, respondent deklaruje, że jest osobą sprawną. W tej grupie znalazło się najwięcej osób pomiędzy 50 a 59 rokiem życia. Kolejne powody to brak potrzeby – badani mają dużo zajęć, nie czują się także samotni. W tej grupie dominują 50 – 54-latkowie. Najstarsi seniorzy nie korzystali z Dziennego Domu Pobytu ponieważ nie wiedzą co ta instytucja oferuje – jaki jest zakres zajęć. Ta grupa kojarzy także Dzienny Dom Pobytu z biurokracją i formalnościami. Rekomenduje się zlikwidowanie tych barier poprzez wsparcie w wypełnieniu niezbędnej dokumentacji, jasne instrukcje co należy zrobić, a także dostosowanie języka do indywidualnego odbiorcy. Wśród barier wskazano także na konieczność kierowania się do MOPR przed skorzystaniem z oferty Dziennego Domu Pobytu (5,9%), a także na konieczność oceny sytuacji materialnej przez pracownika socjalnego (5,3%).
- W badaniach ilościowych ponad połowa badanych (58,5%) ocenia pozytywnie swój stan zdrowia. Indywidualna ocena swojego stanu zdrowia pogarsza się wraz z wiekiem. Im respondent starszy, tym częściej także deklaruje, że choruje na przewlekłe choroby (najczęściej podawane były choroby układu krążenia – 42,1%), a także cierpi na jakąkolwiek niepełnosprawność (najczęściej podawane były problemy ruchowe – 85,2%).
- Seniorzy ze Świnoujścia najczęściej weryfikując stan swojego zdrowia/lecząc się, wybierają publiczną służbę zdrowia – 95,9%, w tym większy odsetek kobiet niż mężczyzn oraz największy odsetek najstarszych seniorów ze Świnoujścia. Z prywatnej służby zdrowia najczęściej korzysta 2,8% badanych i są to częściej kobiety niż mężczyźni oraz najmłodsi badani seniorzy. Niestety ocena dotycząca publicznej służby zdrowia nie napawa optymizmem. Biorąc pod uwagę wszystkie inne instytucje oferujące usługi zdrowotne czy opiekuńcze oceniane na „dobry”, „dobry plus”, przychodnie lekarskie, szpital oraz publiczna służba zdrowia zostały ocenione na „dostateczny plus”.
- To co należałoby poprawić w funkcjonowaniu służby zdrowia to większy dostęp do lekarzy specjalistów (na brak lekarzy wskazało 40,5% badanych), a także skrócenie czasu oczekiwania na wizytę u lekarza (32,9%). Badani również mają problem z rejestracją w przychodni w tym samym dniu (26%). Warto także usprawnić rejestrację telefoniczną (24,5%).
- Brak lekarzy specjalistów najbardziej odczuwalny jest wśród najstarszych badanych – jest to grupa osób, która najczęściej deklaruje także, że choruje na przewlekłe choroby, cierpi na jakąś niepełnosprawność (najczęściej ruchową), a także najgorzej ocenia swój stan zdrowia. Również ta grupa częściej od pozostałych, młodszych seniorów dostrzega problemy z rejestracją w przychodni w tym samym dniu. W generalnej ocenie, im młodszy senior, tym częściej nie ma zastrzeżeń do służby zdrowia. Biorąc pod uwagę fakt, że to najstarsza grupa wiekowa najczęściej ma różne problemy zdrowotne, można z całą pewnością twierdzić, że służba zdrowia ze Świnoujścia wymaga usprawnienia.
- W trakcie badań respondenci deklarowali, gdzie należy umieścić informację o interesujących ich wydarzeniach. Największą siłą nośną będą miały informacje przekazywane w lokalnej prasie (46,5%) czy lokalnej TV (42,6%). Na plakaty w mieście wskazało 31,5% badanych, a na Internet 31,2%. Seniorzy pomiędzy 50 a 59 rokiem życia zwrócą uwagę na treści publikowane w Internecie. Zarówno 50 – 54-latkowie, jak i 60 – 64-latkowie preferują lokalną prasę, lokalną TV, plakaty dystrybuowane w mieście, a także radio. Mieszkańcy Świnoujścia w wieku 65+ chcieliby, aby informacja o interesującym ich wydarzeniu była

przekazywana do skrzynek pocztowych, a 65 – 69-latkowie chcieliby ją otrzymywać w formie ulotek czy widzieć ją na billboardach w mieście.

II. 2. DANE DEMOGRAFICZNE

W mieście Świnoujściu liczba osób w wieku powyżej 65 roku w podziale na wiek i płeć prezentuje się w następujący sposób (stan na 31 grudnia wskazanego roku):

Tabela nr 1: Liczba osób w wieku powyżej 65 roku w podziale na wiek i płeć

Rok	Liczba mieszkańców Świnoujścia	Liczba mieszkańców Świnoujścia powyżej 65 roku życia	Odsetek mieszkańców Świnoujścia powyżej 65 roku życia w ogólnej liczbie ludności	Liczba mieszkańców Świnoujścia powyżej 65 roku życia z podziałem na płeć	
				Mężczyźni	Kobiety
2009	40 807	5.686	14 %	2.242	3.444
2010	40 620	5.803	14 %	2.283	3.520
2011	40 300	6.086	15 %	2.403	3.683
2012	40 122	6.378	16 %	2.530	3.848
2013	39 868	6.711	17 %	2.694	4.017
2014	39 652	7.071	18 %	2.847	4.224
2015	39 322	7.407	19 %	2.983	4.424
2016	38 890	7.742	20 %	3.128	4.614
2017	38 635	8.094	21 %	3.263	4.831
2018	38 552	8.388	22 %	3.395	4.993

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich i Urząd Stanu Cywilnego Urząd Miasta Świnoujście

Jak wynika z analizy danych zawartych w powyższej tabeli, na przestrzeni ostatnich 10 lat ogólna liczba mieszkańców Świnoujścia spadła o 2255 osób. Jednocześnie od 2009 roku liczba osób w wieku powyżej 65 roku życia wzrosła, aż o 2702 osoby. W roku 2009 stanowiła ona 14% populacji mieszkańców miasta, natomiast w 2018 roku już 22%. Widoczny jest 8 % wzrost mieszkańców powyżej 65 roku życia w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Świnoujścia. Jak widzimy w tabeli, od 2010 do 2018 udział osób starszych w ogóle mieszkańców co roku wzrasta. Warto podkreślić także wyższy wskaźnik udziału kobiet do mężczyzn w przedziale wiekowym powyżej 65 roku życia. Wzrost liczby kobiet w stosunku do liczby mężczyzn w tej grupie wiekowej przekłada się na prognozę ludności i kierowanie w przyszłości działań wobec tej grupy odbiorców.

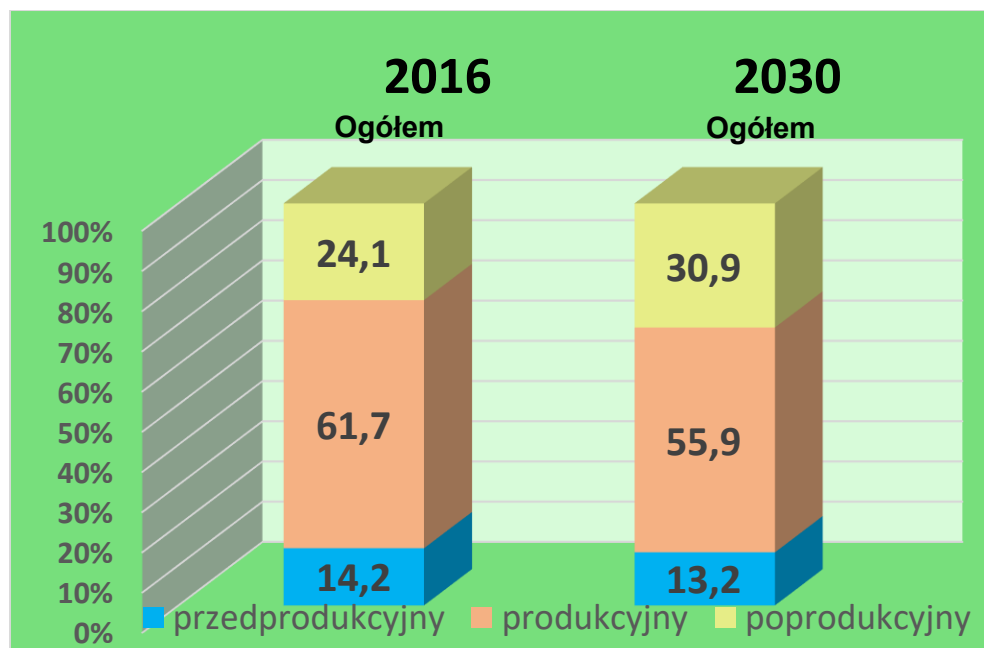
PROGNOZA

Zjawiskiem powszechnie obserwowalnym jest starzenie się społeczeństwa na całym świecie. W Świnoujściu również zjawisko jest zauważalne. Główny Urząd Statystyczny opracował „Prognozę ludności gmin na lata 2017-2030” w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050 oraz Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014-2050. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w roku 2030 kobiety w wieku poprodukcyjnym będą stanowiły 37,9 % natomiast mężczyźni 23,2 %.

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez GUS w Polsce obserwowalne jest zjawisko wskazujące, iż wśród populacji w starszym wieku większość stanowią kobiety (ponad 61%), na 100 mężczyzn przypada ich 160 (dla całej ludności Polski wskaźnik feminizacji wynosi 107). Rosnący wraz z wiekiem udział kobiet w populacji jest konsekwencją nadumieralności mężczyzn i zróżnicowania parametrów trwania życia – kobiety osiągające wiek 65 lat mają przed sobą o prawie 5 lat więcej dalszego trwania życia niż mężczyźni.⁷

Dokonując analizy poniższych wykresów dotyczących prognozy ludności w kontekście mieszkańców Miasta Świnoujście z rozróżnieniem na wiek i płeć można także zauważyć, iż w starszym wieku większość stanowią kobiety. Oznacza to, iż w dalszej perspektywie planowania wszelkiego rodzaju kierunków oddziaływań należałoby wziąć pod uwagę fakt kierowania ich do ww. grupy adresatów.

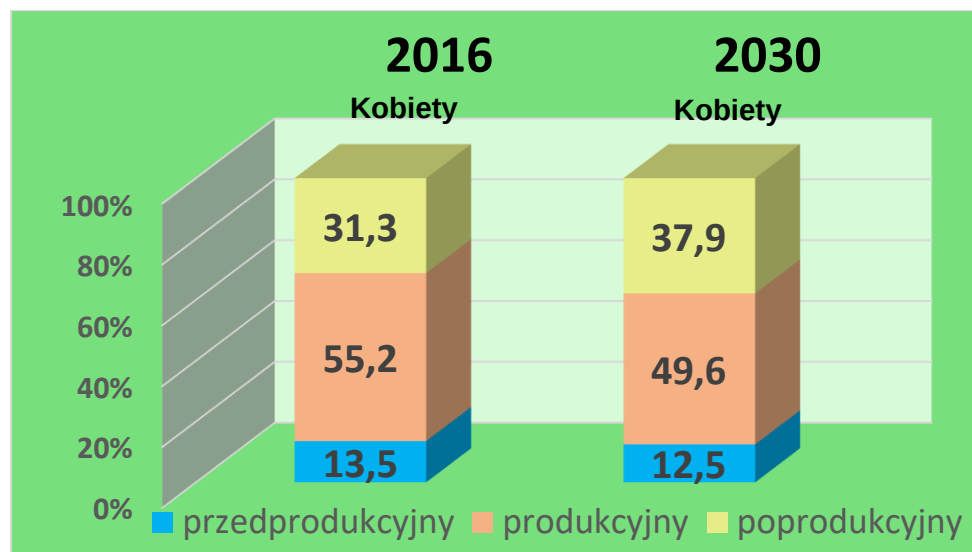
Wykres nr 1: Prognoza ludności gmin w latach 2016 – 2030: tablice wojewódzkie - tablice m. Świnoujście

Źródło: Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 - 2035 (Opracowana 2011 r.), Główny Urząd Statystyczny: Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, Warszawa 2017.

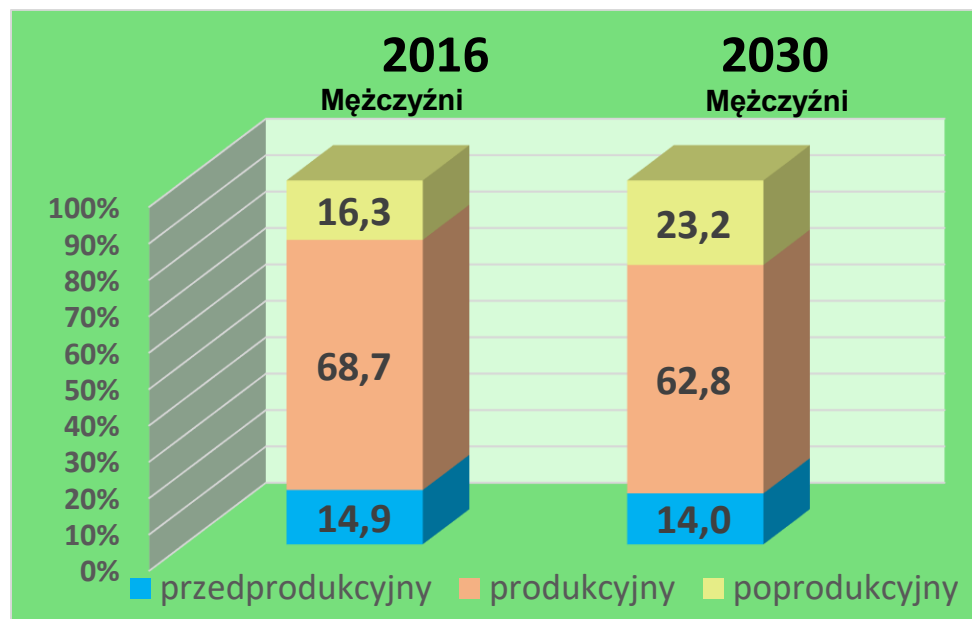
⁷ Zob. Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy na lata 2014-2050. Warszawa, listopad 2014.

Wykres nr 2: Prognoza ludności gmin w latach 2016 – 2030: tablice wojewódzkie - tablice m. Świnoujście (udział procentowy kobiet w populacji mieszkańców Świnoujścia)

Źródło: Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 - 2035 (Opracowana 2011 r.), Główny Urząd Statystyczny: Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, Warszawa 2017.

Wykres nr 3: Prognoza ludności gmin w latach 2016 – 2030: tablice wojewódzkie - tablice m. Świnoujście (udział procentowy mężczyzn w populacji mieszkańców Świnoujścia)

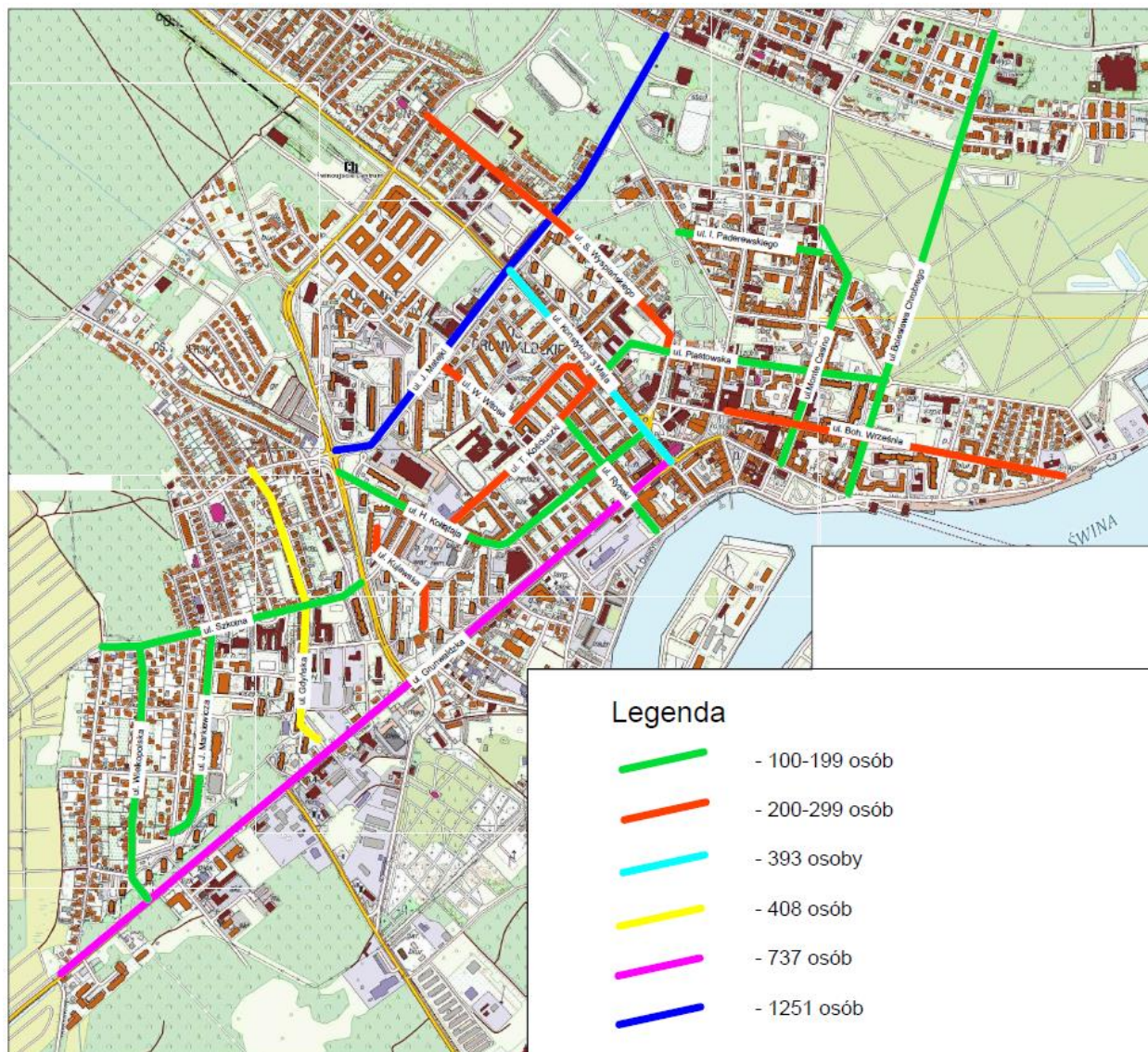
Źródło: Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 - 2035 (Opracowana 2011 r.), Główny Urząd Statystyczny: Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, Warszawa 2017.

Analizując populację mieszkańców Świnoujścia w kontekście miejsca zamieszkania osób powyżej 65 roku życia można wyodrębnić obszary liczące najwięcej mieszkańców w tej grupie wiekowej. Dokonując wyboru ulic najliczniej zamieszkanym przyjęto kryterium: liczba mieszkańców powyżej 100 osób zamieszkujących na danej ulicy.

Dane ilościowe pozyskane z Wydziału Spraw Obywatelskich i Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Miasta Świnoujście dotyczące liczebności mieszkańców powyżej 65 roku życia w miejscu zamieszkania przedstawiają się w następujący sposób:

1. Bolesława Chrobrego - 101
2. Juliana Markiewicza - 107
3. Wielkopolska - 109
4. Monte Cassino - 112
5. Ignacego Paderewskiego - 114
6. Szkolna - 152
7. Piastowska - 153
8. Stanisława Staszica - 161
9. Rybaki - 177
10. Hugona Kołłątaja - 192
11. Tadeusza Kościuszki - 213
12. Kujawska - 222
13. Stanisława Wyspiańskiego - 268
14. Wincentego Witosa - 281
15. Bohaterów Września - 294
16. Konstytucji 3 Maja - 393
17. Gdyńska - 408
18. Grunwaldzka - 737
19. Jana Matejki - 1251

Mapa nr 1: Liczebność mieszkańców powyżej 65 roku życia w miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe dane pozwalają wysunąć wniosek, iż różnego rodzaju działania informacyjne, edukacyjne czy też architektoniczne winny być kierowane do tych obszarów/ dzielnic Świnoujścia, w których zamieszkuje najwięcej seniorów. Koncentracja na mieszkańcach konkretnej ulicy czy osiedla mogłaby przyczynić się do zwiększenia dostępności, a co za tym idzie i efektywności prowadzonych w ramach założeń działań.

II.3. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH REALIZOWANE PRZEZ MIASTO ŚWINOUJŚCIE

Miasto Świnoujście podejmuje różnorodne inicjatywy na rzecz poprawy jakości życia osób starszych. Działania te są realizowane zarówno w obszarze wsparcia społecznego, ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowia, jak i aktywności społecznej.

II.3.1. OBSZAR WSPARCIA SPOŁECZNEGO

Dzienne Domy Pobytu

Dzienne domy pobytu przeznaczone są dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych (art. 51 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018, poz. 1508 tj.).

Na terenie miasta Świnoujście działa Dzienny Dom Pobytu przy ul. Sosnowej 5a i Dzienny Dom Pobytu przy ul. Piłsudskiego 11. Każda z placówek przeznaczona jest dla 25 uczestników.

Działalność dziennego domu pobytu jest zadaniem publicznym realizowanym w chwili obecnej przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej z siedzibą w Szczecinie. Oba ośrodki wsparcia oferują: terapię zajęciową typu: arteterapia, muzykoterapia, biblioterapia, terapia ruchem, terapia komputerowa, hortiterapia, terapia rozrywkowa, terapia indywidualna, warsztaty plastyczne i techniczne, pogadanki tematyczne, kółka zainteresowań, itp. organizację imprez okolicznościowych, kulturalnych, spotkań świątecznych, wycieczek itp., łagodzenie różnic pokoleniowych – organizację spotkań integracyjnych z młodszym pokoleniem, udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów.

Tabela nr 2: Struktura wiekowa osób korzystających ze wsparcia w dziennych domach pobytu

Struktura wiekowa osób korzystających ze wsparcia w dziennych domach pobytu							
		25-40	41-60	61-70	71-80	81-90	>90
2014							
Dzienny Dom Pobytu przy ul. Piłsudskiego 11	kobiety	0	0	7	9	6	0
	mężczyźni	0	0	3	3	3	0
	łącznie	0	0	10	12	9	0
Dzienny Dom Pobytu, przy ul. Sosnowej 5A	kobiety	0	2	3	1	3	0
	mężczyźni	0	5	3	0	0	0
	łącznie	0	7	6	1	3	0
2015							
Dzienny Dom Pobytu przy ul. Piłsudskiego 11	kobiety	0	0	5	5	7	0
	mężczyźni	0	0	1	3	3	0
	łącznie	0	0	6	8	10	0
Dzienny Dom Pobytu, przy ul. Sosnowej 5A	kobiety	0	2	2	2	2	0
	mężczyźni	0	7	3	0	0	0
	łącznie	0	9	5	2	2	0
2016							
Dzienny Dom Pobytu przy ul. Piłsudskiego 11	kobiety	0	2	5	9	7	1
	mężczyźni	0	0	5	2	2	0
	łącznie	0	2	10	11	9	1
Dzienny Dom Pobytu, przy ul. Sosnowej 5A	kobiety	0	0	4	3	3	0
	mężczyźni	0	3	5	0	2	0
	łącznie	0	3	9	3	5	0
2017							
Dzienny Dom Pobytu przy ul. Piłsudskiego 11	kobiety	0	2	6	12	5	1
	mężczyźni	0	0	3	2	3	0
	łącznie	0	2	9	14	8	1
Dzienny Dom Pobytu, przy ul. Sosnowej 5A	kobiety	0	0	4	4	4	0
	mężczyźni	0	3	4	1	1	0
	łącznie	0	3	8	5	5	0
2018							
Dzienny Dom Pobytu przy ul. Piłsudskiego 11	kobiety	0	2	6	12	5	1
	mężczyźni	0	0	2	1	2	0
	łącznie	0	2	8	13	7	1
Dzienny Dom Pobytu, przy ul. Sosnowej 5A	kobiety	0	0	2	3	3	0
	mężczyźni	0	2	3	1	1	0
	łącznie	0	2	5	4	4	0

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Świnoujściu na lata 2017 - 2026 przyjęta uchwałą Nr XLV/341/2017 Rady Miasta Świnoujście z dnia 28 września 2017r. oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Świnoujściu

Jak wynika z danych zawartych w tabeli nr 2 większość uczestników dziennych domów pobytu to osoby powyżej 65 roku życia, w szczególności najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 71-80. Reasumując należy zauważyć, iż wobec tej grupy wiekowej kierowane są liczne działania dające możliwość wykazania się swoimi zdolnościami i umiejętnościami. Organizowane w ośrodku zajęcia są dostosowane do potrzeb seniorów i mają na celu podniesienie aktywności fizycznej i sprawności manualnej. Warto podkreślić, iż w celu zapewnienia czy też utrzymania dobrego stanu zdrowia i pełnej sprawności osób w starszym wieku ważne jest, aby prowadzić działania holistycznie opierając się na założeniu, że stan umysłu, ducha i ciała wzajemnie uzupełniają się i wpływają na nasze funkcjonowanie.

Dlatego też warto rozważyć poszerzenie oferty oddziaływań w dziennych domach pobytu nie tylko o zajęcia w postaci treningów poznawczych, ale także psychoterapię. W życiu każdego człowieka, niezależnie od wieku, występują punkty zwrotne, okresy przełomu czy sytuacje trudne. Życie starszych osób bywa opisywane przez pojęcie straty lub kosztów starzenia się. Zdarzenia o charakterze straty wzbudzają silne emocje. Duże natężenie emocji, szczególnie tych negatywnych przeplatających się z życiem codziennym sprawa, iż mogą one doprowadzić do zdarzenia kryzysowego.

Następstwem tego rodzaju sytuacji jest zmiana dotychczasowego zachowania i postawy wobec otaczającego świata. „Kryzys przełomu dorosłość/starość dotyka każdego, kto przekracza próg starości, nie wszyscy jednak zdają sobie z tego sprawę”.⁸ Do najczęściej występujących sytuacji kryzysowych osób starszych psychologowie zaliczają: utratę zdrowia, kondycji i atrakcyjności fizycznej, utratę bliskich osób, utratę statusu społecznego i ekonomicznego, utratę poczucia przydatności i prestiżu, zbliżającą się perspektywę śmierci.⁹ Te zdarzenia związane z kryzysem starości zawsze są dla człowieka bardzo trudne i wymagają pomocy oraz wsparcia psychologa czy też psychoterapeuty.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić udzielane jest wsparcie w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

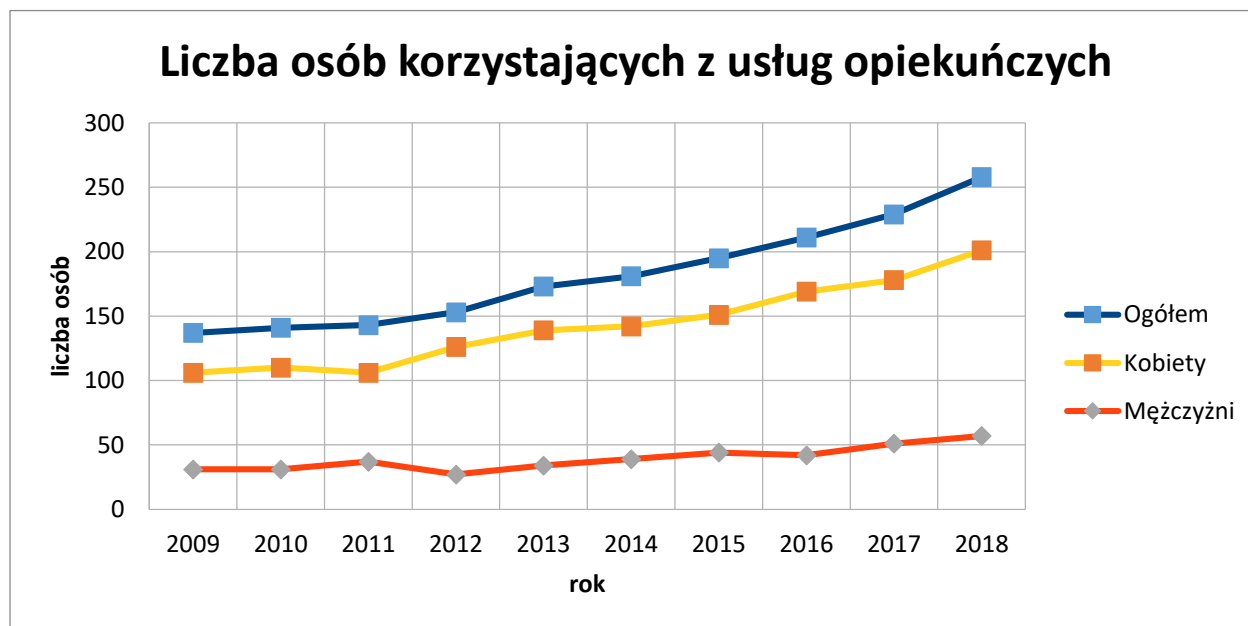
Zakres usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych obejmuje:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych
- pomoc przy wykonywaniu codziennych zabiegów higieny osobistej
- pomoc w utrzymaniu higieny otoczenia
- zleconą przez lekarza pielęgnację
- zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

⁸ B. Harwas-Napierała, J. Trempała, *Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka*, Tom 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004, s. 266 – 267.

⁹ Tamże.

Wykres nr 4: Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2009 – 2018

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr: 3 Osoby korzystające ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (stan na 31.12.2017 i 31.12.2018)

Rok	Osoby korzystające ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	Liczba osób powyżej 65 roku życia korzystających ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych
2017	231	204
2018	244	222

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Tabela nr 4: Osoby korzystające z usług opiekuńczych w ramach zadań własnych gminy w podziale na wiek i płeć

Osoby korzystające z usług opiekuńczych w ramach zadań własnych gminy w podziale na wiek i płeć							
	liczba	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	>90
2009	kobiety	2	5	17	37	39	6
	mężczyźni	0	5	9	12	5	0
	łącznie	2	10	26	49	44	6
2010	kobiety	0	7	21	40	38	4
	mężczyźni	0	4	7	10	9	1
	łącznie	0	11	28	50	47	5

2011	kobiety	1	6	20	40	37	2
	mężczyźni	0	4	10	9	13	1
	łącznie	1	10	30	49	50	3
2012	kobiety	2	2	28	50	40	4
	mężczyźni	0	4	8	6	9	0
	łącznie	2	6	36	56	49	4
2013	kobiety	2	2	23	51	50	11
	mężczyźni	2	8	8	8	8	0
	łącznie	4	10	31	59	58	11
2014	kobiety	0	3	26	47	58	8
	mężczyźni	2	9	4	14	10	0
	łącznie	2	12	30	61	68	8
2015	kobiety	0	8	17	50	64	12
	mężczyźni	3	8	8	14	11	0
	łącznie	3	16	25	64	75	12
2016	kobiety	1	6	20	55	71	16
	mężczyźni	2	6	8	13	12	1
	łącznie	3	12	28	68	83	17
2017	kobiety	0	7	14	62	76	17
	mężczyźni	2	5	18	11	16	3
	łącznie	2	12	32	73	92	20
2018	kobiety	0	6	20	63	87	23
	mężczyźni	0	1	16	12	15	1
	łącznie	0	7	36	75	102	24

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Świnoujściu na lata 2017 - 2026 przyjęta uchwałą Nr XLV/341/2017 Rady Miasta Świnoujście z dnia 28 września 2017r.

Jak wynika z danych zawartych w tabelach 3 i 4 wyraźnie zauważalny jest wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych. W 2009 roku łącznie 137 korzystało z tej formy wsparcia, 10 lat później były to już 244 osoby. Jak widać, skala zjawiska jest ogromna. Na przestrzeni ostatniej dekady o ponad 80 % wzrosło zapotrzebowanie na tę formę pomocy. Jest to odzwierciedleniem zjawiska starzenia się społeczeństwa. Ilustruje także wzrastającą wraz z wiekiem potrzebę uzyskania wsparcia na skutek ograniczeń w funkcjonowaniu pojawiających się w różnych obszarach. Dane wskazują, iż koniecznym stanie się zwiększenie ilości wykwalifikowanej kadry świadczącej tego rodzaju pomoc, środków na ten cel oraz tworzenie innych form pomocy i wsparcia osób korzystających z tego rodzaju usług poprzez rozwój np. opieki wytchnieniowej, tworzenie nowej bazy lokalowej gdzie mogłaby ona być świadczona a także rozwój działań skierowanych do członków rodzin opiekujących się osobami wymagającymi wsparcia np.: wdrożenie systemu teleopieki oraz wykorzystanie innowacyjnych technologii w ułatwieniu organizacji opieki dla osób starszych, rozwój wolontariatu opiekuńczego (w tym w sąsiedztwie, w środowisku lokalnym).

Osoby korzystające z usług opiekuńczych to często osoby dotknięte chorobami, których stan zdrowia wymaga specjalistycznej pomocy. Choroba w rodzinie nie jest wyłącznie problemem jednostki. To sytuacja dotycząca wszystkich ze środowiska tej osoby, szczególnie gdy choroba jest ciężka, przewlekła. Wtedy też

najbliżsi i znajomi szukają również pomocy dla siebie. Dla opiekuna taka sytuacja jest niezwykle trudna i wpływa deprymująco na samopoczucie. *Stąd też istotnym jest stworzenie im możliwości odreagowania towarzyszących im emocji poprzez organizację grup wsparcia, dodatkowo niezwykle ważne jest dostarczanie opiekunom wiedzy o chorobach wieku podeszłego, dzięki czemu będą mieli szanse zrozumienia istoty choroby, deficytów, jakie niesie ze sobą oraz zmian jakie wprowadza w życie chorego i samego opiekuna.*

Z danych zawartych w sprawozdaniach rocznych, przygotowywanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Świnoujściu (MRPIPS - 03) z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach wynika, iż w 2017 roku najliczniejszą grupę otrzymującą pomoc stanowią osoby z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby 725 osób, kolejną z tytułu ubóstwa – 699 osób oraz niepełnosprawności - 558 osób. W 2018 roku 722 osoby otrzymywały pomoc w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą, 585 z powodu ubóstwa oraz 556 w związku z niepełnosprawnością.

Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Miasta Świnoujście nie funkcjonuje dom pomocy społecznej stąd też osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, kierowane są do domów pomocy społecznej poza Świnoujściem na zasadach określonych w art. 54 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018, poz. 1508 tj.).

Osoby kierowane są do domu pomocy społecznej (DPS) odpowiedniego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.

Tabela nr 5: Liczba osób przebywających w DPS w latach 2017 – 2018 (stan na 31.12.2017 i 31.12.2018)

Rok	Liczba mieszkańców Świnoujścia przebywających w domach pomocy społecznej	Liczba mieszkańców Świnoujścia powyżej 65 roku życia przebywających w domach pomocy społecznej
2017	49	23
2018	53	24

Źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urząd Miasta Świnoujście.

Tabela nr 6: Struktura wiekowa osób korzystających ze wsparcia w domach pomocy społecznej

Rok		Struktura wiekowa osób korzystających ze wsparcia w domach pomocy społecznej			
		60 - 64	65 – 70	71 – 80	< 81
2017	Kobiety	0	6	3	7
	Mężczyźni	0	2	2	3
	Łącznie	0	8	5	10
2018	Kobiety	0	4	6	5
	Mężczyźni	0	5	2	2
	Łącznie	0	9	8	7

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Z danych przedstawionych powyżej wynika, iż osoby powyżej 65 roku stanowią znaczną część osób umieszczanych w domach pomocy społecznej. W 2017 roku osoby te stanowiły aż 46,9 % ogółu osób skierowanych do dps-ów, natomiast w 2018 roku 45,3 %. Rozpatrując kwestię wsparcia osób w wieku powyżej 65 roku życia należy zauważyć, że zarówno obszar usług opiekuńczych jak również kwestia umieszczania osób, w domach pomocy społecznej wymagać będzie szczególnej uwagi.

II.3.2. INNE DZIAŁANIA W OBSZARZE WSPARCIA SPOŁECZNEGO

Nieodpłatna pomoc prawna

Na terenie miasta Świnoujście istnieje możliwość skorzystania nieodpłatnie z poradnictwa prawnego. W Świnoujściu w oparciu o przepisy zawarte w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 t.j.) działają dwa Punkty:

- 1) Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - na lewobrzeżu przy ulicy Dąbrowskiego 4,
- 2) Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego – przy ul. Sosnowej 18 na Warszawie.

Osoby uprawnione do skorzystania z darmowych porad prawnych i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

- 1) osoby fizyczne, które złożą oświadczenie, że nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej lub poradnictwa obywatelskiego (oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie);
- 2) osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie udzielania porad prawnych/obywatelskich osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się - może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Pomoc prawna lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się zgodnie z kolejnością zgłaszania się osób zainteresowanych, po wcześniejszym umówieniu wizyty w punkcie pod nr tel. 91 321 99 41.

Uprawnieni mogą uzyskać informacje w zakresie: prawa rodzinnego, prawa pracy, sprawy z zakresu rozpoczęcia działalności gospodarczej, prawa cywilnego, prawa ubezpieczeń społecznych, prawa do opieki zdrowotnej, prawa administracyjnego, prawa podatkowego, prawa karnego, inne.

Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem

Punkt mieści się w Urzędzie Miasta Świnoujście przy ul. Wojska Polskiego 1/5, na parterze - stanowisko obsługi interesanta. Godziny funkcjonowania (po godzinach pracy urzędu):
poniedziałek i wtorek: 15.35 - 18.35.

W ramach punktu po uprzednim spotkaniu z osobą pierwszego kontaktu w zależności od zgłoszonego spektrum problemowego, osobom pokrzywdzonym przepęstwem udzielana jest:

- pomoc prawna oraz mediacje,
- pomoc tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej, jeżeli osoby nie władają w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego,
- pomoc tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej,
- finansowa m.in. na: pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych, pokrywanie kosztów związanych z kształceniem w szkołach publicznych, pokrywanie kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych, pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania, finansowanie okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat, finansowanie przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu w związku z otrzymywaną pomocą, pokrywanie kosztów żywności oraz bonów żywnościowych, pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej, finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego – obozy, kolonie.

Dodatkowo istnieje możliwość udzielenia pomocy świadkom i ich rodzinom w postaci pomocy psychologicznej i pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza.

Ministerstwo Sprawiedliwości uruchomiło Projekt „Sieć okręgowych i lokalnych punktów pomocy osobom pokrzywdzonym przepęstwem”. Na terenie województwa na realizację projektu dofinansowanie ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej uzyskało Stowarzyszenie „SOS dla Rodziny” z siedzibą w Szczecinie i w okręgu szczecińskim świadczy pomoc osobom pokrzywdzonym przepęstwem.

Głównym celem lokalnych punktów jest pomoc w powrocie do równowagi oraz ochrona przed wtórną wiktymizacją oraz zapewnienie osobom pokrzywdzonym przepęstwem i świadkom należnych im uprawnień, zarówno w trakcie trwania procedur karnych, jak i po ich zakończeniu.

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Świnoujścia

Poradnictwo udzielane jest przez zespół specjalistów w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzicie, Dziale Pieczy Zastępczej i Poradnictwa Specjalistycznego oraz Dziale Pracy Socjalnej, działających w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Specjaliści w ramach swoich kompetencji udzielają wsparcia w:

- Ośrodka Interwencji Kryzysowej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w celu odzyskania przez klienta równowagi emocjonalnej, kontroli nad własnym życiem i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Pomoc i wsparcie udzielane jest przez psychologa, pedagoga i prawnika.
- Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie osobom doznającym przemocy w rodzinie w celu zapewnienia im bezpieczeństwa oraz odbudowania poczucia własnej wartości. Pomoc i wsparcie udzielane jest przez psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego i prawnika.
- Dziale Pieczy Zastępczej i Poradnictwa Specjalistycznego osobom wykazującym trudności oraz potrzebę w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, problemów osobistych oraz problemów natury prawnej z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa lokatorów oraz zabezpieczenia społecznego. Pomoc i wsparcie realizowane jest w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego.
- Dziale Pracy Socjalnej w ramach pracy socjalnej mającej na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

II.3.3. OBSZAR OCHRONY ZDROWIA I PROFILAKTYKI ZDROWIA

Program szczepień ochronnych przeciw grypie u mieszkańców Świnoujścia w wieku od 60 r.ż.

Realizacja programu odbywa się poprzez realizację działań profilaktycznych obejmujących przeprowadzenie akcji informacyjnej, edukacji zdrowotnej i wykonanie szczepień ochronnych. Odbiorcami programu są mieszkańcy Świnoujścia, w wieku od 60 r.ż. (rocznikowo), zameldowani na stałe lub czasowo w Świnoujściu. Populacja kwalifikująca się do włączenia do programu corocznie wynosi 2200.

Oszacowanie liczby planowanych szczepień dla mieszkańców Świnoujścia nastąpiło na podstawie danych dotyczących lat wcześniejszych. W Świnoujściu od 2004 roku były przeprowadzane bezpłatne szczepienia wśród mieszkańców miasta w wieku od 60 r.ż., do których dobrowolnie zgłaszają się osoby zainteresowane.

W 2017 i w 2018 r. Gmina Miasto Świnoujście zleciła realizację zadania pn. „Program szczepień ochronnych przeciw grypie u mieszkańców Świnoujścia w wieku od 60 r.ż.” podmiotowi leczniczemu wyłonionemu w konkursie – Szpitalowi Miejskiemu im. Jana Garduły w Świnoujściu Sp. z o.o.

- w 2017 r. zaszczepiono 2171 pacjentów, koszt: 69.472 zł
- w 2018 zaszczepiono 2200 pacjentów, koszt: 99.000 zł
- w 2019 r. również planowana jest realizacja ww. programu.

Projekt „Pudełko życia”

Projekt skierowany do osób starszych, samotnych lub mieszkających samodzielnie z wyboru. Ma ono na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa osób starszych poprzez ułatwienie dostępu służbom medycznym do najważniejszych informacji o stanie zdrowia i osobach, które należy poinformować w nagłych wypadkach. W 2018 roku osobom zainteresowanym wydano około 5.800 pudełek.

Pudełko zawiera kartę informacyjną dotyczącą stanu zdrowia, przyjmowanych leków i ich dawkowania itp. Obok treści związanych ze stanem zdrowia, posiadacze pudełka życia mogli umieścić informacje dotyczącą osób

do kontaktu w przypadku pogorszenia się stanu zdrowia, kto miałby zaopiekować się zwierzętami domowymi itp. Pudełko umieszcza się w półce na drzwiach lodówki. Do zestawu dołączona jest naklejka na pudełko i naklejka na zewnętrzne drzwi lodówki, informująca ratowników medycznych, że mogą tam szukać informacji na temat stanu zdrowia i przyjmowanych leków.

„Bon Seniora”

W 2018 roku w ramach zadań z zakresu polityki senioralnej – wsparcie osób po 65 roku wprowadzono dla mieszkańców Miasta Świnoujście „Bon Seniora” upoważniający do skorzystania ze świadczeń do wartości 300zł. Do każdego bonu dołączany był katalog usług wraz z cenami, przy założeniu, że jeden punkt to jeden złoty.

Każdorazowo po skorzystaniu ze świadczenia o określonej wartości w złotych, odpowiednia ilość punktów zostawała odjęta. Mieszkańcy mogli skorzystać bezpłatnie z 440 usług. Realizacja zadania odbyła się poprzez zakup świadczeń zdrowotnych w Szpitalu Miejskim im. Jana Garduły w Świnoujściu oraz poprzez udostępnienie dla ww. grupy osób wybranych wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Miejski Dom Kultury oraz kino Cinema 3D.

Szpital Miejski im. Jana Garduły w Świnoujściu Sp. z o. o. ul. Mieszka I 7

Mieszkańcom Świnoujścia niezależnie od wieku udzielana jest pomoc medyczna oraz prowadzona wstępna diagnostyka oraz wszelkie formalności związane z przyjęciem do Szpitala w odpowiednich Izbach Przyjęć usytuowanych na parterze szpitala, tj.: Izba Przyjęć Internistyczna, Chirurgiczna i Pediatryczna oraz drugim piętrze: Izba Przyjęć Oddziału Położniczo-Ginekologicznego.

W ramach szpitala działają poradnie specjalistyczne oferujące mieszkańcom diagnostykę i leczenie w ramach poszczególnych poradni:

- Poradnia ortopedyczna
- Poradnia skórno - wenerologiczna
- Poradnia urologiczna
- Poradnia gastroenterologiczna
- Poradnia diabetologiczna
- Poradnia kardiologiczna
- Poradnia położniczo - ginekologiczna
- Poradnia pulmonologiczna
- Oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych
- Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu
- Oddział dzienny zaburzeń nerwicowych
- Poradnia zdrowia psychicznego
- Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
- Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych
- Zespół leczenia środowiskowego.

W strukturach szpitala znajdują się oddziały prowadzące diagnostykę oraz leczenie specjalistyczne.

- Oddział chirurgii ogólnej
- Oddział anestezyjologii i intensywnej terapii
- Oddział położniczo - ginekologiczny
- Oddział neonatologiczny
- Oddział chorób wewnętrznych
- Oddział pediatryczny

- Blok operacyjny i sterylizatornia.

Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa

To opieka nad obłożnie i przewlekle chorym przebywającym w domu. Może nią być objęty pacjent, który nie wymaga leczenia w warunkach stacjonarnych, jednak ze względu na istniejące problemy zdrowotne potrzebuje systematycznej i intensywnej opieki pielęgniarskiej w warunkach domowych. Opieka ta jest realizowana we współpracy z lekarzem POZ.

Do pielęgniarskiej opieki długoterminowej domowej mogą być zakwalifikowani pacjenci, którzy:

- w ocenie opartej na skali Barthel otrzymali 40 punktów lub mniej
- nie korzystają w tym samym czasie z domowej opieki dla pacjentów wentylowanych mechanicznie, hospicjum domowego, stacjonarnego zakładu opiekuńczego (opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego)
- nie są w ostrej fazie choroby psychicznej

Świadczenia pielęgniarskie domowe udzielane są na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, do którego dołącza się kartę oceny pacjenta według skali Barthel.

Skala Barthel pozwala ocenić stan chorego pod względem m.in. jego samodzielności przy wykonywaniu codziennych czynności takich, jak: spożywanie posiłków, siadanie, przemieszczanie się, ubieranie się i rozbieranie, kontrolowanie potrzeb fizjologicznych, utrzymanie higieny osobistej, korzystanie z toalety.

NZOZ Hospicjum Domowe „Przystań Caritas” p.w. św. Faustyny

Na terenie Miasta Świnoujście Hospicjum Domowe prowadzone jest przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej. Siedziba Hospicjum mieści się przy ul. Sosnowej 5a.

Hospicjum Domowe działa poprzez świadczenie opieki w domu chorego. Pomoc i wsparcie udzielane jest choremu oraz jego rodzinie przez zespół wykwalifikowanych specjalistów w postaci: lekarza, pielęgniarki, rehabilitanta, psychologa, duchownego, pracownika socjalnego. Usługi świadczone są na podstawie skierowania do Hospicjum Domowego od:

- lekarza POZ,
- lekarza z Poradni Paliatywnej,
- lekarza z oddziału szpitalnego.

Celem hospicjum jest:

- poprawa jakości życia chorych osiągana poprzez łagodzenie cierpienia fizycznego, duchowego i społecznego,
- aktywizacja do możliwie pełnego życia, pomimo postępu choroby,
- uczynienie godnym ostatniego okresu życia chorego,
- wspomaganie rodziny i przyjaciół w ich wysiłku towarzyszenia, tym którzy zbliżają się do kresu życia,
- pomoc bliskim w przeżyciu okresu żałoby.

Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy

Osobom, wymagającym całodobowych świadczeń pielęgnacyjnych, z rozpoznaniem choroby przewlekłej i które w ocenie skali Barthel uzyskały 40 punktów lub mniej udzielana jest pomoc w postaci umieszczenia w zakładzie długoterminowej opieki zdrowotnej. W Świnoujściu Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy mieści się przy ul. Żeromskiego 21.

Podstawowy pakiet świadczeń, udzielanych w ramach Zakładu obejmuje:

- świadczenia lekarskie,
- świadczenia pielęgniarские,
- rehabilitację ogólną w podstawowym zakresie, celem zmniejszenia skutków upośledzenia ruchowego oraz usprawnienia ruchowego,
- świadczenia psychologa,
- terapię zajęciową,
- leczenie farmakologiczne,
- leczenie dietetyczne,
- zaopatrzenie w środki pomocnicze i ortopedyczne,
- zapewnienie podstawowych badań diagnostycznych zleconych przez lekarza zakładu,
- zapewnienie transportu sanitarnego w dniu wypisu z zakładu lub w dniu skierowania pacjenta do szpitala lub na konsultację z wyłączeniem stanów nagłych,
- edukację zdrowotną polegającą na przygotowaniu rekonwalescenta i jego rodziny (opiekuna) do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych.

Opiekę medyczną nad pacjentami obłożnie i przewlekle chorymi sprawuje lekarz specjalista chorób wewnętrznych i lekarz o specjalizacji z opieki paliatywnej, zespół pielęgniarский oraz zespół rehabilitantów. W Zakładzie realizowany jest „Program profilaktyki przeciwdrobnoustrojowej” wg przyjętych standardów opracowanych na podstawie zasad postępowania w profilaktyce i leczeniu odleżyn rekomendowanych przez Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Pielęgnacji Przewlekle Chorych i Niepełnosprawnych.

II.3.4. OBSZAR AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Powstał z inicjatywy Związku Nauczycielstwa Polskiego w 1997r. W strukturach Miejskiego Domu Kultury w Świnoujściu działa w oparciu o jego Statut, na podstawie Regulaminu UTW od 2003 roku. Zrzesza 300 osób. Prowadzi wykłady profesorów akademickich, specjalistów, pisarzy, z różnych dziedzin nauki i kultury. Posiada 19 sekcji, zespołów i kół zainteresowań: chór mieszany „Kantylena”, zespół męski „Chwaty”, studium wokalne, zespoły taneczne „Senioritki”, taniec terapeutyczny, koło plastyczne, koło Zdrowia i Urody, koło Miłośników Sztuki, gimnastykę rehabilitacyjną, gimnastykę w basenie, lektoraty językowe, koło komputerowe, koło turystyczne (wycieczki krajowe i zagraniczne), koło brydżowe, koło historyczne.

Współpracuje z uczelniami wyższymi w tym z Zachodniopomorską Szkołą Biznesu w Świnoujściu, Uniwersytetem Szczecińskim, Uniwersytetem w Poznaniu, w Warszawie, Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie oraz szkołami i stowarzyszeniami pożytku publicznego. Zajęcia prowadzą wykwalifikowani instruktorzy MDK jak i wolontariusze UTW. W ciągu 15 lat w uniwersytecie uczestniczyło 738 osób.

Akademia Każdego Wieku Towarzystwa Oświatowo-Promocyjnego Business-Pro

W AKW działają koła grupujące osoby według zainteresowań, np. koło turystyczne, koło informatyczne, koło kulturalne, koło kultury fizycznej. Koła powstają na wniosek słuchaczy. W celu uatrakcyjnienia oferty AKW współpracuje z uczelniami i instytucjami oferującymi słuchaczom korzystne rabaty na organizowane przez siebie zajęcia, imprezy, wycieczki AKW. Zakres i tematykę działania kół określają członkowie koła. Słuchaczem AKW może być każda osoba pełnoletnia. Uczestnictwo w zajęciach AKW są odpłatne.

Klub Seniora

Klub Seniora działa w strukturach Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów przy ul. Piastowskiej 62 w Świnoujściu. Klub Seniora prowadzony jest dla mieszkańców Miasta Świnoujście, w tym dla emerytów, rencistów i inwalidów w przedziale wiekowym powyżej 60 roku życia.

W ramach działania klubu organizowane są spotkania z dietetykiem, kosmetologiem, spotkania poetyckie, warsztaty robótek ręcznych, fotograficzne, komputerowe, spotkania tematyczne oraz poradnictwo prawne. Celem działalności klubu seniora jest promowanie zdrowego trybu życia, aktywizacja osób starszych, integracja poprzez wspólne spędzanie czasu oraz zapobieganie samotności osób w wieku senioralnym oraz stwarzanie warunków do rozwijania swoich pasji i zainteresowań. W klubie oddziaływania kierowane są do grupy około 150 osób.

Klub Seniora „Złoty Wiek”

Klub jest placówką funkcjonującą w Domu Kultury „Słowianin” Spółdzielni Mieszkaniowo Lokatorsko – Własnościowej „Słowianin” i zrzesza około 100 osób. Ideą klubu jest integracja i wspieranie aktywności osób starszych, a także możliwość spotkania się z sąsiadem czy sąsiadką w podobnym wieku i wspólne spędzenie czasu w miłej atmosferze. W klubie organizowane są różnego rodzaju spotkania tematyczne, zawierające elementy artystyczne, przy klubie działa również chór „Słowianki”.

Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów

Związek zrzesza około 400 emerytów, rencistów, inwalidów, celem jego działalności jest poprawa warunków socjalno-bytowych osób starszych, organizowanie życia kulturalnego i artystycznego emerytów, rencistów, inwalidów, reprezentowanie ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowanie ich problemów wśród społeczeństwa. Poprzez swoje działania na rzecz społeczności lokalnej udaje się im aktywizować średnio około 60 osób.

Komenda Miejska Policji

Debaty społeczne „Bezpieczeństwo Osób starszych na terenie Świnoujścia”, prelekcje, wykłady i szkolenia o tematyce: „Oszustwa metodą na wnuczka, na policjanta, na pracownika socjalnego”, „Nieuczciwi domokrażcy”, „Odblaski ratują życie”, „Moje poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania”, „Agresywne działania sprzedawców i telemarketerów”, „Nieuczciwe praktyki konsumenckie”, „Zagrożenia związane z udziałem w organizowanych pokazach i prezentacjach”, „Jakie ryzyko niesie za sobą pochopne zawieranie umów kredytowych, chwilówek”, „Jakie zagrożenia mogą wynikać z prowadzenia pojazdu mechanicznego przez seniora”, „Uczymy się na błędach innych, czyli co spotkało seniorów, którzy uwierzyli oszustom”. Ogółem w ww. przedsięwzięciach wzięło udział 500 osób w 2017 roku i 600 osób w 2018 roku.

Inne podmioty, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób starszych:

- Polski Związek Niewidomych,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
- Polski Związek Głuchych,

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym,
- Stowarzyszenie Kobiet Po Chorobie Raka Piersi „Anna”
- Polsko-Niemieckie Forum Kobiet Euroregionu Pomerania,
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych,
- Związek Inwalidów Wojennych RP,
- Związek Sybiraków,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych,
- Związek Żołnierzy Wojska Polskiego,
- Stowarzyszenie Oficerów Marynarki Wojennej,
- Stowarzyszenie Żołnierzy Zawodowych 12-go Wolińskiego Dywizjonu Trałowców,
- Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Ziemi Wolińskiej im. Marynarki Wojennej – Harcerski Krąg Seniora Kotwica,
- Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- Stowarzyszenie Emerytów I Rencistów Straży Granicznej.

III. ZAŁOŻENIA POLITYKI SENIORALNEJ

Głównym celem jest poprawa komfortu życia starszych mieszkańców miasta w zakresie samodzielnego i niezależnego życia

Założenia będą realizowane przez 5 celów szczegółowych, w ramach których określono 23 działania. Realizatorem Założeń polityki senioralnej jest Miasto Świnoujście, działające przez swoje jednostki organizacyjne i spółki prawa handlowego, współpracujące z partnerami prywatnymi i sektorem organizacji pozarządowych.

III. 1. CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Cel szczegółowy: Rozwój oraz podnoszenie jakości i dostępności usług społecznych

Działania:

- 1.1. Dostosowanie usług opiekuńczych do potrzeb mieszkańców
- 1.2. Tworzenie warunków umożliwiających osobom starszym jak najdłuższe przebywanie w miejscu zamieszkania
- 1.3. Tworzenie i realizacja programów wspierających rodziny w opiece nad osobami starszymi
- 1.4. Dostosowanie ilości i jakości dziennych domów pobytu do potrzeb osób starszych
- 1.5. Prowadzenie działań zmieniających wizerunek domów dziennego pobytu, jako miejsca z ofertą dla seniorów o różnych potrzebach i zainteresowaniach
- 1.6. Realizacja programu świadczeń pieniężnych „Bon Seniora”.

2. Cel szczegółowy: Wzrost udziału osób starszych w życiu społecznym miasta

Działania:

- 2.1. Organizacja imprez, w tym spotkań i wydarzeń aktywizujących i integrujących środowisko seniorów
- 2.2. Rozwijanie systemu ulg i preferencji w ramach zachodniopomorskiej karty seniora
- 2.3. Zaangażowanie przedszkoli, szkół i placówek wsparcia dziennego do realizacji działań o charakterze wielopokoleniowym

2.4. Realizacja przedsięwzięć sprzyjających wykorzystaniu kompetencji i doświadczenia osób po osiągnięciu wieku emerytalnego.

3. Cel szczegółowy: Kształtowanie pozytywnego podejścia do procesu „starzenia się”

Działania:

- 3.1. Prowadzenie kampanii informacyjnych – prezentacji seniorów w różnych obszarach
- 3.2. Realizacja działań edukacyjnych o starości dedykowanych wszystkim grupom wiekowym
- 3.3. Realizacja projektów promujących wolontariat, wartość samopomocy, pomocy sąsiedzkiej i międzypokoleniowej
- 3.4. Realizacja działań mających na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa seniorów.

4. Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej osób starszych

Działania:

- 4.1. Uwzględnianie potrzeb osób starszych w projektowaniu i realizowanych politykach w poszczególnych obszarach funkcjonowania Miasta, zwłaszcza dotyczących przestrzeni publicznej i budynków
- 4.2. Uwzględnianie potrzeb i interesów osób starszych w planowaniu przestrzennym, projektach infrastrukturalnych, w tym ułatwiających osobom starszym funkcjonowanie w przestrzeni publicznej (likwidowanie barier architektonicznych, budowanie elementów tzw. małej architektury, w tym siłownie na powietrzu, miejsca rekreacji)
- 4.3. Realizacja mieszkalnictwa chronionego przystosowanego do potrzeb osób starszych
- 4.4. Uwzględnianie potrzeb i interesów osób starszych w projektach transportowych, w tym ułatwiających osobom starszym korzystanie z komunikacji miejskiej.

5. Cel szczegółowy: Rozwój oraz podnoszenie jakości i dostępności usług zdrowotnych

Działania:

- 5.1. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej
- 5.2. Opracowanie i realizacja programów zdrowotnych, typu: szczepienia osób starszych
- 5.3. Prowadzenie indywidualnych lub grupowych oddziaływań dla rodzin i opiekunów w zakresie problematyki osób w starszym wieku m.in. grupy wsparcia, szkolenia z zakresu m.in. opieki nad osobami z problemami zdrowotnymi itp.
- 5.4. Popularyzacja i rozwój oferty edukacyjnej w zakresie profilaktyki typowych chorób wieku starczego, z uwzględnieniem zagadnień z obszaru zdrowia psychicznego
- 5.5. Zabezpieczenie odpowiedniej ilości i jakości świadczeń zdrowotnych w zakładzie pielęgnacyjnym.

IV. SYSTEM ZARZĄDZANIA ZAŁOŻENIAMI POLITYKI SENIORALNEJ

System zarządzania Założeńmi polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 - 2025 obejmuje ich przygotowanie, wdrażanie i monitorowanie oraz modyfikację w razie zaistnienia takiej konieczności. Za wdrażanie odpowiedzialni są: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Świnoujście, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Świnoujściu, przy współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta, podmiotami podległymi i partnerami sektora finansów publicznych. Koordynatorem Założeń polityki senioralnej jest Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Świnoujście.

Katalog realizatorów obejmuje więc:

- Urząd Miasta Świnoujście,
- jednostki organizacyjne podległe Prezydentowi Miasta, w tym w szczególności jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, zakłady budżetowe, spółki miejskie,

- organizacje pozarządowe,
- podmioty prowadzące działalność leczniczą,
- przedsiębiorców.

Realizacja założeń finansowana będzie ze środków budżetu miasta, przy czym zakłada się możliwość współfinansowania działań z innych bezzwrotnych źródeł finansowych (np. z funduszy europejskich, krajowych). Przewiduje się możliwość zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym w trybie określonym w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami.

Wydziały i jednostki podległe odpowiedzialne za poszczególne działania są zobowiązane do:

- zaplanowania w swych budżetach środków na realizację zadań wskazanych w założeniach,
- przedstawianie koordynatorowi rocznych harmonogramów działań,
- przedstawiania koordynatorowi rocznych sprawozdań uwzględniających wskaźniki mierzenia rezultatu przypisane do zadania oraz wysokości poniesionych nakładów.

Prezydent Miasta powoła Zespół ds. monitorowania Założeń polityki senioralnej, w skład którego wejdą przedstawiciele właściwych merytorycznie wydziałów i jednostek miejskich, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych wskazanych przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Do zadań Zespołu będzie należało w szczególności:

- ustalenie harmonogramu realizacji poszczególnych działań w kolejnych latach z określeniem wskaźników oraz mierników realizacji,
- dokonywanie analizy wskaźników oraz mierników realizacji,
- dokonywanie corocznej oceny postępów realizacji działań,
- zgłaszanie wniosków korygujących.

Raz w roku do 31 marca koordynator Założeń polityki senioralnej przedłoży Radzie Miasta Świnoujście sprawozdanie z realizacji zadań, zaopiniowane przez Zespół ds. monitorowania założeń.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Mając powyższe na uwadze został opracowany dokument: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Świnoujściu na lata 2017 - 2026 przyjęty uchwałą Nr XLV/341/2017 Rady Miasta Świnoujście z dnia 28 września 2017r. Opracowany dokument strategiczny zawiera wyniki badań socjologicznych dotyczących sytuacji seniorów i ich rodzin zamieszkujących w Świnoujściu.

W myśl art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Stąd też opracowano Założenia polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 – 2025. Dokument w sposób całościowy odnosi się do mieszkańców Świnoujścia po 65 roku życia, zwanych dalej „seniorami”.

W ramach Założeń polityki senioralnej zaplanowano długofalowe działania mające przyczynić się do poprawy komfortu życia starszych mieszkańców Miasta Świnoujście. Zakładają one wszelkiego rodzaju oddziaływania o charakterze interdyscyplinarnym w obszarach wsparcia społecznego, ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowia, jak i aktywności społecznej osób po 65 roku życia.

Założenia polityki senioralnej wskazują pięć priorytetowych działań: rozwój oraz podnoszenie jakości i dostępności usług społecznych, wzrost udziału osób starszych w życiu społecznym miasta, kształtowanie pozytywnego podejścia do procesu „starzenia się”, zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej osób starszych i rozwój oraz podnoszenie jakości i dostępności usług zdrowotnych.

Za wdrażanie i koordynowanie Założeń polityki senioralnej odpowiedzialny jest Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Świnoujście.

Mając na uwadze zakres powierzonych zadań oraz potrzeby związane z ich realizacją, zasadnym jest przyjęcie Założeń polityki senioralnej Gminy Miasto Świnoujście na lata 2019 – 2025.